

Jeugdondersteuningsplan

Zuid-Kennemerland

Het Jeugdondersteuningsplan is opgesteld door de gemeenten Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmermeer (beperkt tot postcodegebied Haarlemmerliede & Spaarnwoude), Heemstede, Velsen (beperkt tot VO), Zandvoort en de samenwerkingsverbanden passend onderwijs voor primair en voortgezet onderwijs Zuid-Kennemerland. Het plan is gericht op de verbinding tussen jeugdhulp en het funderend onderwijs. Het betreft alle kinderen tussen 4 en 16 jaar, buiten deze leeftijdsgroep (0-4 en 16+) zijn andere partners en overlegtafels betrokken.

Het Jeugdondersteuningsplan legt de verbinding tussen de gemeentelijke jeugdnota's en de ondersteuningsplannen van de samenwerkingsverbanden via het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO). Het brengt de relevante onderdelen uit andere bestaande plannen (zoals Regiovisie jeugdhulp, Regionaal Educatieve Agenda, Thuiszitterspact, Verzuimprotocol, Meerjarenplan Leerplein, Prestatieplannen CJG) samen en is geen op zichzelf staand nieuw beleidsplan. Het bekrachtigt de gezamenlijke visie op de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp in onze regio en vertaalt de visie naar de uitvoeringspraktijk.

De sturing op het Jeugdondersteuningsplan en de monitoring van de uitvoering vindt plaats in het OOGO tussen de wethouders Onderwijs/Jeugd en de bestuurders van de samenwerkingsverbanden, voorbereid in het Platform Jeugd.

Visie op de ontwikkeling van kinderen

In de regio Zuid-Kennemerland wensen we een goede basis voor elk kind. Voor de meeste kinderen is die basis op orde, maar een kleine groep kinderen heeft baat bij meer ondersteuning¹. Waar de ondersteuning vanuit onderwijs en jeugdhulp voor deze groep kinderen samenkomen willen we een dekkend netwerk van onderwijs-jeugdhulp in onze regio. Een continuüm van volledige zorg naar volledig onderwijs, waarin er voor ieder kind passende ondersteuning is.

We kijken naar kinderen vanuit de bril van de 'kansencirkel'. Het gaat hierbij om gehoord worden, erbij horen, verantwoordelijkheid nemen, actief zijn, zich kunnen ontwikkelen, gezond zijn, een thuis hebben en veilig zijn.

Wie doet wat?

Het onderwijs heeft hierin de opdracht om onderwijs te bieden aan iedere leerling passend bij zijn of haar onderwijsbehoeften en mogelijkheden. Naast de reguliere middelen vanuit de Rijksoverheid ontvangen scholen hiervoor vanuit de samenwerkingsverbanden aanvullende middelen. De gemeente is verantwoordelijk voor het versterken van de sociale basis (preventie) en het bieden van jeugdhulp aan kinderen die dat nodig hebben om zich te kunnen ontwikkelen. De gemeente is opdrachtgever voor verschillende aanbieders van jeugdhulp. De gemeente heeft ook een signalerende en handhavende taak voor kinderen/ouders op basis van de Leerplichtwet. Hierbij wordt het uitgangspunt gehanteerd dat elk kind/jongere van 5 tot 27 jaar recht heeft op ontwikkeling en passend leer(werk)aanbod.

Daar waar onderwijs en jeugdhulp samenkomen vraagt het van beiden partijen inzet en middelen om ervoor te zorgen dat kinderen de kans krijgen zich te ontwikkelen. Ook ouders en kinderen zelf hebben een belangrijke rol in het vormgeven van de ondersteuning. Het 'kunnen ontwikkelen' staat niet op zichzelf maar moet altijd gezien worden in samenhang en in afstemming met de andere elementen van de kansencirkel. We willen sturen op normaliseren en vraaggericht werken, hiervoor de juiste prikkels in het systeem bouwen met grip op de uitgaven, om duurzaamheid te borgen. Door in gesprek te gaan met ouders willen we de maatschappelijke druk op presteren, het geloof in maakbaarheid en de individualisering een tegenwicht bieden. Wat vinden we eigenlijk nog normaal? En hoe zorgen we voor elkaar?

We streven naar inclusiviteit voor alle kinderen. In woorden van de kansencirkel willen we dat alle kinderen erbij horen en gehoord worden. De term inclusiviteit heeft voor ons twee betekenissen. We willen dat zoveel mogelijk kinderen binnen het regulier onderwijs hun plek vinden, met waar nodig ondersteuning en expertise vanuit het gespecialiseerd onderwijs. Daarnaast betekent inclusiviteit ook het vergroten van kansengelijkheid en het tegengaan van verdere segregatie op basis van sociaaleconomische ongelijkheid.

¹ Het begrip ondersteuning wordt in dit Jeugdondersteuningsplan in brede zin gebruikt. Ondersteuning is mogelijk in allerlei vormen van lichte begeleiding tot specialistische hulp vanuit verschillende domeinen.

Visie op samenwerking

Uitgangspunt in de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp is de 'verantwoordelijkheidsketen'. Er is gezamenlijke planvorming rondom kinderen, waarbij iedere partij zijn verantwoordelijkheid neemt. We organiseren samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp in verschillende vormen:

- Netwerksamenwerking: in het regulier onderwijs in een netwerksamenwerking waarbij verschillende organisaties zelfstandig zijn, maar afstemming vinden in het 'kernteam' (school, CJG, Leerplicht, GGD/JGZ-team, samenwerkingsverband).
- Geïntegreerde samenwerking: in het gespecialiseerd onderwijs² werken jeugdhulp en onderwijsprofessionals binnen dezelfde voorziening geïntegreerd samen. Daarnaast hebben deze scholen korte lijnen met het CJG, samenwerkingsverband, de GGD en leerplicht/Leerplein middels het kernteam.

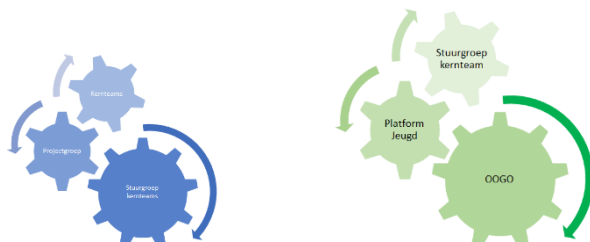
We willen vanuit vertrouwen in vakmanschap en duidelijke kaders professionals de ruimte bieden om dat te doen wat nodig is. Door administratie te beperken willen we dat de beschikbare budgetten zoveel mogelijk ten goede komen van de kinderen. We sturen strak op het resultaat, maar laten professionals vrij in de weg daarnaartoe.

Daar waar de verantwoordelijkheidsketen vastloopt, zorgen we voor een gezamenlijke structuur voor opschaling. Deze invulling van de 'doorbraakaanpak' moet leiden tot oplossingen op casuïstiek niveau en een lerend vermogen systeem breed.

Vertaling visie naar praktijk

Netwerksamenwerking

Alle scholen in Zuid-Kennemerland hebben een kernteam. De kernteams worden middels een afvaardiging vertegenwoordigd in de projectgroep kernteams. De stuurgroep kernteams bespreekt datgene wat de projectgroep voorlegt en waar zij zelf niet uitkomen. De stuurgroep, met managers van de verschillende organisaties, organiseert de oplossing binnen de eigen achterban. Ook is de stuurgroep verantwoordelijk voor het inbrengen van informatie die van belang is voor het functioneren van de kernteams. Wanneer ook de stuurgroep niet tot een oplossing komt kan worden opgeschaald naar het bestuurlijke niveau (OOGO) via het Platform passend onderwijs jeugd.

² Gespecialiseerd onderwijs is binnen het primair onderwijs het voormalige SO en SBO en in het voorgezet onderwijs het VSO. Het gaat concreet om de volgende scholen in onze regio:

- IKC Zuid-Kennemerland: Focus, Schalkwijk, beoogd IKC Noord: Gunning, Trapeze en SBO Hildebrand.
- Cluster 3 (PO én VO): van Voorthuysen, De Schelp, De Parel
- Cluster 4 (VSO): Molenduin Santpoort, Molenduin Driehuis, Daaf Geluk, Gunning

Geïntegreerde samenwerking binnen gespecialiseerd onderwijs

In het gespecialiseerd onderwijs gaan we een stap verder dan netwerksamenwerking; er is zo veel mogelijk sprake van geïntegreerde samenwerking:

- Binnen de IKC Zuid-Kennemerland ontwikkeling (integratie SO-cluster 4/SBO/jeugdhulp) is een aparte stuurgroep actief om samenwerking binnen één voorziening vorm te geven.
- De ontwikkelingen en knelpunten in de samenwerking met jeugdhulp binnen het gespecialiseerd onderwijs van cluster 3 en 4 worden met de gemeenten gedeeld in het Platform Jeugd en OOGO ZK. Het doel is ook hier tot geïntegreerde samenwerking te komen.

Financiële paragraaf

Wanneer we deze visie in de praktijk ten uitvoer brengen leidt dit tot financiële consequenties. Het kan daarbij zowel gaan om éénmalige projectkosten als om bijsturing van structurele budgetten. Dit zal onderwerp van overleg zijn in het OOGO. Uitgangspunt hierbij is de middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten, de middelen vanuit de verschillende bronnen goed te combineren en meer te doen voor hetzelfde geld. Het is daarbij helpend als we zicht krijgen op en afspraken maken over de 'poreuze randen'.

Gewenste bewegingen

Om de vertaling van visie naar praktijk te maken hebben we een uitvoeringsagenda opgesteld, die aansluit op de uitvoeringsagenda van het regionale Thuiszitterspact en Convenant Schoolverzuim en de uitvoeringsagenda's van de Jeugdnota's. We zetten daarbij in op de volgende bewegingen:

1. Er is voor iedere jeugdige een passende plek of manier om zich te ontwikkelen, zo thuisnabij als mogelijk.
2. Verantwoordelijke partijen zorgen ervoor dat elke jeugdige in de regio die (dreigend) thuiszit in beeld is en in principe binnen drie maanden een passend aanbod krijgt.
3. We willen dat leden van het kernteam van de school een gezamenlijke afweging maken of, en welke ondersteuning er nodig is voor het kind. Daarbij wordt gekeken naar alle elementen van de kansencirkel en is ondersteuning complementair. Normale hobbels in het opvoeden- en opgroeien worden daarbij niet gemedicaliseerd.
4. We willen professionals de ruimte geven binnen duidelijke kaders om te doen wat nodig is en te laten wat niet hoeft.
5. We willen dat meer kinderen binnen het regulier onderwijs een passende plek vinden en een hoogstaand integraal aanbod vanuit het gespecialiseerd onderwijs voor die kinderen die dat nodig hebben.
6. We willen de kansengelijkheid van kinderen vergroten door gezamenlijk te besluiten over en bij te dragen aan interventies die hieraan bijdragen.

Uitvoeringsagenda

Om vorm te geven aan de visie en te werken aan de gewenste bewegingen wordt er de komende jaren gewerkt aan de volgende uitvoeringsagenda:

Actie	Wie	Waarom	Wanneer
Er is voor iedere jeugdige een passende plek of manier om zich te ontwikkelen, zo thuis nabij als mogelijk.			
Overzicht opstellen onderwijs-zorgcontinuüm	Platform Jeugd	Inzicht in dekkend netwerk en of dit compleet is/moet worden gemaakt	Overzicht 2020 gereed, herijken in 2022
Project OZA's VO: Integraal arrangeren	SWV VO	Dekkend netwerk complementeren en actueel houden	In ontwikkeling
Thuis voor Noortje	Gemeente Velsen, Haarlem	Dekkend netwerk complementeren, naar 0 gesloten plaatsingen	In ontwikkeling
Inzicht en afstemming in aanpak vrijstellingen 5a ³	Leerplein	Streven naar zo min mogelijk vrijstellingen	2021/2022
Verantwoordelijke partijen zorgen ervoor dat elke jeugdige in de regio die (dreigend) thuiszit in beeld is en in principe binnen drie maanden een passend aanbod krijgt.			
Thuiszitters kennen, tellen, volgen	Leerplein en SWV PO en SWV VO	Voorkomen thuiszitten	Doorlopend
Vormgeven doorbraakaanpak	Platform Jeugd	Opschalingssystematiek inrichten voor casuïstiek en lerende organisatie	2021 / 2022
We willen dat de leden van het kernteam van de school een gezamenlijke afweging maakt of en welke ondersteuning er nodig is voor het kind. Daarbij wordt gekeken naar alle elementen van de kansencirkel en is ondersteuning complementair. Normale hobbels in het opvoeden- en opgroeien worden daarbij niet gemedicaliseerd.			
Doorontwikkeling preventief aanbod	CJG Kennemerland + CJG Heemstede en GGD	Goede basis versterken, tijdig lichtere inzet ter voorkoming van zwaardere jeugdhulp	Gestart
Project Versterken kernteams	Kernteampartners (stuurgroep), projectleiders SWV en procesbegeleider	Door verbeterde samenwerking tijdig de juiste inzet. Inzet jeugdhulp via huisarts verminderen.	Lopend; afspraken tot 2023 SWV'en bekostigen procesbegeleider 2022 en 2023
Project versterken inzet CJG op alle VO scholen	CJG Kennemerland én SWV VO	Toegang tot jeugdhulp dichterbij de school brengen	Schooljaar 20/21 Daarna borging

³ Uit het regionale thuiszitterspact:

Jongeren/ouders kunnen een vrijstelling op grond van artikel 5a Leerplichtwet op grond van lichamelijke of psychische omstandigheden aanvragen. Soms kan dit een (tijdelijke) oplossing zijn. Wel moet worden voorkomen dat deze vrijstelling wordt aangevraagd, omdat er geen passend aanbod beschikbaar is. Zo is dagbesteding onderdeel van een dekkend aanbod. Jongeren zijn dan geen thuiszitter.

Actie	Wie	Waarom	Wanneer
We willen professionals de ruimte geven om binnen duidelijke kaders te doen wat nodig is en te laten wat niet hoeft.			
Volumebekostiging onderwijsgedeelte op gespecialiseerd onderwijs in het PO	SWV PO	Labelen van kinderen tegengaan, meer ruimte voor flexibele en efficiënte inzet	Verwachting per 2023 voor IKC ZK, cluster 3 later
Verkenning volumebekostiging jeugdhulp op gespecialiseerd onderwijs	Gemeenten, i.s.m. Hanneke van Noort namens onderwijs PO-ZK	Labelen van kinderen tegengaan, meer ruimte voor flexibele en efficiënte inzet	Beoogd; start nieuwe contracten jeugdhulpaanbieders SWV PO: bekostiging adviseur namens onderwijs
We willen dat meer kinderen binnen het regulier onderwijs een passende plek vinden en een hoogstaand integraal aanbod vanuit het gespecialiseerd onderwijs voor die kinderen die dat nodig hebben.			
Ontwikkeling IKC Zuid Kennemerland	Stuurgroep IKC: Schoolbesturen, SWV, jeugdhulpaanbieders	Integraal aanbod; passender en efficiënter	Gestart
Versterken onderwijsondersteuning op regulier onderwijs al dan niet in combinatie met inzet jeugdhulpexpertise	SWV PO en VO, CJG (verschillende projecten)	Meer leerlingen passende plek op buurtschool Zoveel mogelijk leerlingen ondersteunen op de eigen school	Doorlopend
We willen de kanselijkheid van kinderen vergroten door gezamenlijk te besluiten over en bij te dragen aan interventies die hieraan bijdragen.			
Project HDT in PO en VO (Haarlem-Zandvoort)	SWV PO en Dunamare (VO)	Leerlingen met onderwijsachterstanden in wijken met sociaaleconomische achterstanden inlopen Onderzoek naar effect parallel Haarlem & Zandvoort	Lopend; afspraken gereed t/m 2025 Financiële bijdragen SWV PO, schoolbesturen en gemeenten
Onderwijsachterstanden beleid PO (Haarlem-Zandvoort)	Gemeente Haarlem + betrokken schoolbesturen PO (stuurgroep OAB)	Vergroten kanselijkheid; gemeente ontvangt extra middelen om in te zetten voor onderwijsachterstanden in PO en de voorschoolse periode (<i>Klaar voor de start</i>).	Afspraken binnen Stuurgroep OAB

Monitoring

De komende vijf jaar monitoren wij in het OOGO ZK of we succesvol zijn en of de uitvoeringsagenda bijdraagt aan de gewenste bewegingen. Laten de data zien dat de beweging daadwerkelijk is ingezet? Doen we de goede dingen voor de kinderen die in Zuid-Kennemerland opgroeien? We willen op deze punten een lerend netwerk zijn.

We formuleren altijd eerst onderzoeksvragen en verzamelen dan data om deze vragen te kunnen beantwoorden en daarna het beleid indien nodig aan te passen. Een aantal trends wordt meerjarig gemonitord. Daarnaast bespreken we casussen waarin de samenwerking niet goed heeft gewerkt, we kijken daarbij naar waar de 'verantwoordelijkheidsketen' is gebroken en wat we daarvan kunnen leren.

Voor de thuiszitters aanpak zorgen we voor een heldere analyse en monitoring ten behoeve van de benodigde acties om de situatie rond de jongere te doorbreken.

Indicatoren voor monitoring van de gewenste bewegingen

Om de gewenste bewegingen te monitoren zijn hieronder mogelijke databronnen benoemd. Verdere uitwerking hiervan, w.o. het formuleren van onderzoeksvragen, wordt besproken in het platform Jeugd en het OOGO. Jaarlijks zal de voortgang van het Jeugd Ondersteunings Plan worden besproken in het OOGO in aanwezigheid van het CJG en de GGD.

Er is voor iedere jeugdige een passende plek of manier om zich te ontwikkelen, zo thuis nabij als mogelijk.

- Instroom en uitstroom in onderwijs (PO/VO).
- Deelnamepercentages regulier, gespecialiseerd onderwijs en onderwijsarrangementen.
- Vrijstellingen 5a: aantal en analyse op reden.
- Aantal thuiszitters langer dan drie maanden op vier peildata in het jaar.

Verantwoordelijke partijen zorgen ervoor dat elke jeugdige in de regio die (dreigend) thuiszit in beeld is en in principe binnen drie maanden een passend aanbod krijgt.

- Aantal thuiszitters langer dan drie maanden op vier peildata in het jaar.
- Aantal ongeoorloofd en geoorloofd (maar zorgwekkend) verzuimers.

We willen dat de leden van het kernteam van de school een gezamenlijke afweging maakt of en welke ondersteuning er nodig is voor het kind. Daarbij wordt gekeken naar alle elementen van de kansencirkel en is ondersteuning complementair. Normale hobbels in het opvoeden- en opgroeien worden daarbij niet gemedicaliseerd.

- Aantal kinderen deelname preventieve jeugdhulp.
- Aantal kinderen deelname gespecialiseerde jeugdhulp, met onderscheid jeugdhulp in combinatie met onderwijs en jeugdhulp in gezinssituatie. Analyse op wijk/schoolniveau.
- Kwalitatieve evaluatie over kwaliteit samenwerking binnen project versterken kernteams en gespecialiseerd onderwijs.

- Aantal indicaties via toegang huisarts, POH, CJG, GI en JGZ.

We willen professionals de ruimte geven binnen duidelijke kaders om te doen wat nodig is en te laten wat niet hoeft.

- Kwalitatieve evaluatie binnen project versterken kernteams en gespecialiseerd onderwijs.
- Kwalitatieve evaluatie n.a.v. doorbraakaanpak en lerend netwerk op casusniveau.

We willen dat meer kinderen binnen het regulier onderwijs een passende plek vinden en een hoogstaand integraal aanbod vanuit het gespecialiseerd onderwijs voor die kinderen die dat nodig hebben.

- Deelnamepercentages regulier, gespecialiseerd onderwijs en onderwijsarrangementen.
- Tevredenheid ouders en leerlingen.

We willen de kanselijkheid van kinderen vergroten door gezamenlijk te besluiten over en bij te dragen aan interventies die hieraan bijdragen.

- Onderzoeksresultaten project HDT.
- Kwalitatieve evaluatie inzet Onderwijsachterstandenbeleid.

Leren van casuïstiek

De gemeenten organiseren 'reflectiesessies' over casuïstiek waarbij de verantwoordelijkheidsketen niet goed heeft gefunctioneerd. Doel hiervan is om te kijken naar knelpunten en oplossingen. Casuïstiek kan via het management van de kernteampartners worden aangedragen.